

Iceta i el caos electoral

«És probable que el Govern hagi comès un error de càlcul: no assumir com a variable l'escàs pes polític del qual disposa»

Ningú pot determinar amb certesa quan se celebraran eleccions a Catalunya. Ni tan sols si els comicis seran a l'hivern o la primavera. La decisió del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) (<https://www.naciodigital.cat/noticia/214511/tsjc-mante-vives-eleccions-14-f>) d'atendre les mesures cautelarríssimes del recurs d'un particular sobre la suspensió de la cita del 14 de febrer (<https://www.naciodigital.cat/noticia/214523/qui-es-josep-asensio-advocat-aconseguit-ara-mantenir-eleccions-14-f?rlc=an>) obliga el Govern a mantenir en marxa la maquinària electoral mentre es resol sobre el fons de la causa i el tribunal atén la resta de recursos presentats. Ara mateix, seria imprudent determinar quin serà el pronunciament definitiu del TSJC, per bé que l'executiu insisteix que es veu amb cor de defensar els arguments que havien conduït a l'endarreriment de les eleccions. Catalunya no tenia president, governava amb un executiu en funcions i havia donat per liquidada la legislatura. Ara, pot afegir-s'hi que no se sap quan es votarà mentre la pandèmia continua fent estralls.

El Govern ha generat el caos amb la via triada per suspendre les eleccions, com suggeria la viceprimera secretària del PSC, Eva Granados (https://twitter.com/Eva_Granados/status/1351506141738655745), o la incertesa jurídica en la qual estem instal·lats té responsabilitats compartides? Podem convenir que Junts per Catalunya i ERC han conduït la legislatura a un cul-de-sac, primer quan fa gairebé un any van admetre que el mandat no tenia "recorregut polític" i, després, quan han posposat les eleccions repetidament amb un relat empeltat de raons sanitàries, però també d'interessos electorals. Quan ho podia fer, abans de ser inhabilitat pel Suprem, Quim Torra va canviar d'opinió i va evitar convocar nous comicis, perquè convenia a causes particulars, incloses les del partit de Carles Puigdemont. I quan la iniciativa ha correspost a ERC, els càlculs polítics també han pesat, per molt que els arguments sanitaris es mantinguin com a element determinant.

El trajecte del Govern convida a desconfiar-ne. La gestió que ha fet de la pandèmia acumula nombroses llacunes, des de la reacció deficient a les residències fins als ajuts minsos a autònoms i el conjunt del teixit empresarial. Ara bé, del mal de la improvisació i les disfuncions no se'n salva cap executiu, perquè si una cosa ha demostrat el coronavirus és que les administracions presenten estructures antigues per atendre reptes globals -i colossals- com els de l'últim any. L'episodi de la suspensió de les eleccions, amb epíleg afegit de la intervenció judicial, és el darrer impacte a una legislatura perduda, així com una nova demostració de la lluita caïnita entre socis. Com s'explica, si no és en el marc de la pugna permanent, que Josep Costa -vicepresident del Parlament- demani dimissions per l'elaboració d'un decret de qual n'és com a mínim corresponsable el seu propi espai polític (<https://www.naciodigital.cat/noticia/214540/picabaralla-entre-costa-jxcat-caula-erc-ajornament-eleccions?rlc=p1>) ?

La Generalitat i els partits que la piloten han contribuït decisivament a fer espessa la nebulosa. Però el govern espanyol i el PSC han empès perquè el trajecte fos encara més complicat, amb idèntiques motivacions electoralistes. A la Generalitat donen per fet que de la Moncloa no en poden esperar cap moviment clarificador, perquè és part implicada en el litigi: va avalar el moviment de Salvador Illa com a candidat, no li interessaven unes eleccions al maig i ja va sembrar dubtes -via ministre de Justícia, Juan Carlos Campo- de l'encaix legal d'un endarreriment electoral. No és estrany, doncs, que la resposta oficial d'aquest dimarts de Madrid fos que el govern espanyol es limita a acatar el que resolgui el TSJC.

I Miquel Iceta, mentrestant, es fregava les mans. Ni tan sols li ha calgut presentar recurs, perquè el terreny ja ha quedat enfangat -sigui quina sigui la decisió final del TSJC- i el Govern surt

a totes les fotografies. Federalistes d'Esquerreres i la Lliga Democràtica han fet de llebres del PSC - les afinitats alimenten segones lectures (<https://www.naciodigital.cat/noticia/214465/entitats-afins-al-psc-converteixen-suspensio-14-f-laberint-juridic?rlc=an>) - mentre el partit d'Iceta insisteix a repetir que ja havia advertit el Govern del terreny pantanós de deixar sense efecte la convocatòria electoral, uns dubtes jurídics que no s'albiraven mesos enrere en els decrets validats al País Basc i Galícia, redactats en termes molt similars. Els socialistes volen eleccions al març a tot estirar i costa veure-hi com a interès únic la salut dels ciutadans i el respecte escrupolós a l'estat de dret. Esperar fins al maig pot esbravar l'efecte Illa i les enquestes que l'acompanyen, i deixa en terreny de ningú Iceta, que no serà candidat i tampoc ministre, perquè Sánchez haurà d'endarrerir la crisi de govern.

És probable que, en tot el procediment d'endarrerir les eleccions, el Govern hagi comès un error de càlcul. Quin? No assumir com a variable l'escàs pes polític del qual disposa. La Generalitat va considerar que en tenia prou buscant una posició de consens amb els partits, documentant la fotografia sanitària del moment, i emparant-se en els precedents basc i gallec (<https://www.naciodigital.cat/noticia/214539/govern-empara-precedent-basc-gallec-defensar-davant-tsjc-eleccions-30-m>), també en la forma d'elaborar el decret que superava el 14 de febrer com a data electoral. Aquest mateix Govern de picabaralles constants i compartiments estancs, caduc en termes polítics, no va aplanar el terreny amb el TSJC ni va pretendre l'aval de la Junta Electoral, estaments amb qui ha mantingut relacions bel·licoses al llarg de la legislatura. La inhabilitació de Torra n'és el paradigma. I, menystinguda la xarxa de seguretat, la patacada ha estat sonora. Perquè el laberint jurídic iniciat convida a pronunciar la paraula caos. I qui voldria caos si del que es tracta és de retenir el poder?